

[Helveg Petersen.]

Der er ikke anledning til kritik over for islandske forhold med hensyn til opbevaringsmuligheder, det tror jeg alle vil være enige med mig i, og med hensyn til teknikken siger Helgason som svar på et spørgsmål fra udvalget, at den teknik til behandling af håndskrifter, som man råder over på Det arnamagnæanske Institut, ikke er væsensforskellig fra, hvad man har andre steder. Fotografering i ultraviolet lys er en metode, der er kendt og benyttet i andre lande. Der er — det er rigtigt — på Det arnamagnæanske Institut opbygget et apparatur, der svarer til instituttets specielle behov. Et sådant apparatur findes vel ikke endnu i Island. Man har i praksis ikke haft mulighed for at anvende det, for man har ikke haft pergamenthåndskrifter simpelt hen; men, siger Helgason, der er ikke noget til hinder for, at dette apparatur kan skaffes, ligesom man må regne med, at enhver dygtig fotograf, der specialiserer sig i fotografering af denne karakter, vil kunne eksperimentere sig frem.

Jeg har nævnt dette udførligt, fordi jeg synes, at Helgason bringer sund balance i vore begreber om alt det, der knytter sig til den videnskabelige side af sagen, og jeg har ønsket at fremdrage disse besvarelser, fordi det må tillægges afgørende betydning, hvad den største ekspert inden for den islandske håndskriftsforskning i vor tid har at sige om disse ting. Der er ingen, der vil være i stand til at rokke ved hans autoritet på dette område. Det må efter min opfattelse gøre indtryk på mange tvivlere, når denne betydelige forsker over for folketingsudvalget fastslår, at man i Island kan foretage tydning af håndskrifterne, uden at man har et stort bibliotek til rådighed, og at man på Det arnamagnæanske Institut kan fortsætte udgivervirksomheden og i det hele den videnskabelige virksomhed. På begge disse områder har kritikken sat overordentlig stærkt ind, ja, man må sige helt skånselsløst og helt ensidigt.

Men disse to hovedpunkter i argumenta-

tionen må ses i sammenhæng med andre forudsætninger, der er fremdraget i flertallets indstilling, for det første forudsætningen om, at der sker en fotokopiering af de håndskrifter, der udleveres, og at håndskrifter, der er slidte og medtagne, vil blive restaureret, inden aflevering finder sted; endvidere forudsætningen om, at de udleverede håndskrifter bliver gjort tilgængelige for danske videnskabsmænd dels ved en videreførelse og udbygning af alle muligheder for udlån af håndskrifterne, dels ved tilvejebringelse af de nødvendige beløb til gennemførelse af studierejser for videnskabsmænd.

På alle områder har den højtærede minister over for udvalget givet udtryk for sin vilje til at medvirke til, at de nødvendige bevillinger tilvejebringes. Der er gennem alt dette tilvejebragt muligheder for forskningens fortsættelse, og så føjer jeg til, at jeg ikke er i tvivl om, at der ud af dette kan komme en frugtbar vekselvirkning til gavn for en videre udbygning af forskningen.

Det kan i denne forbindelse ikke være uden betydning, at det land, hvor man taler det islandske sprog, får flere opgaver at løse. Det har på dette område forudsætninger, der er stærkere, end vi har dem her i Danmark. Jeg henviser til, hvad den danske forsker dr. phil. Lis Jacobsen, der oprindeligt havde været modstander af aflevering af håndskrifterne, skrev i en kronik i Politiken for nogle år tilbage, idet hun netop understregede betydningen af, at man kunne inddrage flere, der var fortrolige med det islandske sprog, i håndskriftsforskningen. Dr. phil. Lis Jacobsen skrev — jeg beder om tilladelse til et citat —:

„Værkstedet for granskning af de gamle islandske håndskrifter bør være Island, hvor de er blevet til, affattet i det sprog, der er Islands og ikke Danmarks, i det land og de omgivelser, som har været de gamle forfatters.“

Dette synspunkt, fremført af en meget kyndig, svarer ganske til den udvikling, der har fundet sted, og som er karakteriseret